

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

9. märts 2017*

Eelotsusetaotlus — Õigusalane koostöö tsiviilasjades — Määrus (EL) nr 1215/2012 — Ajaline ja esemeline kohaldamisala — Tsiviil- ja kaubandusajad — Maksekäsu kiirmenetlus avaliku parkimisega seotud rahuldamata nõude suhtes — Hõlmamine — Mõiste „kohus“ — Notari antud täitemäärus, mis tugineb „autentsele dokumendile“

Kohtuasjas C-551/15,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Općinski sud u Puli-Pola (Pula linnakohus, Horvaatia) 20. oktoobri 2015. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 23. oktoobril 2015. aastal, menetluses

Pula Parking d.o.o.

versus

Sven Klaus Tederahn,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja president M. Ilešić, kohtunikud A. Prechal, A. Rosas, C. Toader (ettekandja) ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: M. Bobek,

kohtusekretär: ametnik M. Aleksejev,

arvestades kirjalikus menetluses ja 14. juuli 2016. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Pula Parking d.o.o., esindajad: *odvjetnik* M. Kuzmanović ja *odvjetnik* S. L. Pacheco-Vinković,
- S. K. Tederahn, esindaja: *odvjetnik* E. Zadravec,
- Horvaatia valitsus, esindaja: A. Metelko-Zgombić,
- Saksamaa valitsus, esindajad: T. Henze ja M. Hellmann,
- Šveitsi valitsus, esindaja: M. Schöll,
- Euroopa Komisjon, esindajad: C. Cattabriga, S. Ječmenica ja M. Wilderspin,

* * Kohtumenetluse keel: horvaadi.

olles 27. oktoobri 2016. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,
on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (ELT 2012, L 351, lk 1) tõlgendamist.
- 2 Taotlus on esitatud sundtäitmise menetluses, mille pooled on Pula Parking d.o.o. ja Sven Klaus Tederahn ning mis puudutab avaliku parkimisega seotud rahuldamata nõude sissenõudmist.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

- 3 Määruse nr 1215/2012 õiguslik alus on ELTL artikli 67 lõige 4 ning ELTL artikli 81 lõike 2 punktid a, c ja e.
- 4 Määruse nr 1215/2012 põhjendused 3, 4, 10, 26 ja 34 on sõnastatud järgmiselt:

„(3) Liit on seadnud eesmärgiks säilitada ning arendada vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevat ala, lihtsustades muu hulgas õiguskaitse kättesaadavust eelkõige tsiviilasjades tehtud kohtuotsuste ja kohtuväliste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kaudu. [...]

(4) Teatavad erinevused kohtualluvust ja kohtuotsuse täitmist käsitlevates siseriiklikes eeskirjades takistavad siseturu häireteta toimimist. Olulised on sätted, millega ühtlustatakse kollisiooninormid kohtualluvuse kohta tsiviil- ja kaubandusajades ning tagatakse, et liikmesriigis tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne.

[...]

(10) Käesoleva määruse reguleerimisala peab hõlmama kõiki peamisi tsiviil- ja kaubandusajades peale teatavate selgelt määratletud asjade [...].

[...]

(26) Vastastikune usaldus õigusemõistmise vastu liidus õigustab põhimõtet, mille kohaselt tuleks ühes liikmesriigis tehtud kohtuotsuseid tunnustada ilma erimenetluseta kõigis liikmesriikides. Lisaks õigustab kohtuotsuse täitmisele eelneva täidetavaks tunnustamise menetluse kaotamist liikmesriigis, kus kohtuotsusele tuginetakse või täitmist taotletakse, eesmärk muuta piiriüleste kohtuvaidluste lahendamine kiiremaks ja odavamaks. Sellest tulenevalt tuleks liikmesriigi kohtu tehtud kohtuotsust kohelda kui otsust, mis on tehtud taotluse saanud liikmesriigis.

[...]

(34) Tuleks tagada [27. septembri 1968. aasta] konventsiooni [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 1972, L 299, lk 32)], [nõukogu 22. detsembri 2000. aasta] määruse (EÜ) nr 44/2001 [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (EÜT 2001, L 12, lk 1; ELT eriväljaanne 19/04, lk 42)] ja käesoleva määruse

vaheline järjepidevus ning selleks tuleks ette näha üleminekusätteid. Järjepidevust on vaja ka Euroopa Liidu Kohtu tõlgendustes [27. septembri 1968. aasta] konventsiooni [kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades] ja seda asendavate määruste kohta.“

- 5 Määruse nr 1215/2012 I peatükk kannab pealkirja „Reguleerimisala ja mõisted“. Määruse artikli 1 lõikes 1 on ette nähtud:

„Käesolevat määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusajade suhtes igat liiki kohtutes. Eelkõige ei kohaldata seda maksu-, tolli- ja haldusajade suhtes ega riigi vastutuse suhtes tegevuse või tegevusetuse eest riigivõimu teostamisel (*acta iure imperii*).“

- 6 Määruse artikkel 2 sätestab:

„Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) „kohtuotsus“ – liikmesriigi kohtu lahend, sealhulgas dekreet, määrus, otsus või täitemäärus, samuti kohtuametniku otsus kohtukulude kohta.

[...]“

- 7 Nimetatud määruse artikkel 3 on sõnastatud järgmiselt:

„Käesoleva määruse kohaldamisel hõlmab „kohus“ järgmisi ametiasutusi asjades, milles neil on pädevus lahendada käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid küsimusi:

- a) Ungaris lihtmenetluses tehtud maksekäskude (*fizetési meghagyásos eljárás*) puhul notarit (közjegyző);
- b) Rootsis lihtmenetluses tehtud maksekäskude (*betalningsföreläggande*) ja otsustatud elatisabi (*handräckning*) puhul Rootsi täiteametit (*Kronofogdemyndigheten*).“

- 8 Sama määruse artikli 66 lõigetes 1 ja 2 on sätestatud:

„1. Käesoleva määruse sätteid kohaldatakse üksnes 10. jaanuaril 2015 või pärast seda algatatud kohtumenetluste, ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud ametlike dokumentide ja kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes.

2. Erandina artiklist 80 jätkatakse määruse (EÜ) nr 44/2001 kohaldamist enne 10. jaanuari 2015 algatatud kohtumenetlustes tehtud otsuste, ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud ametlike dokumentide ja kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes, mis kuuluvad nimetatud määruse kohaldamisalasse.“

Horvaatia õigus

- 9 Täitemenetluse seaduse (Ovršni zakon, *Narodne novine*, br. 112/12, 25/13 ja 93/14) artikkel 31 sätestab:

„1) Käesoleva seaduse tähenduses autentne dokument on arve, [...] raamatupidamise väljavõte, seaduslikult kinnitatud eraõiguslik dokument ja mis tahes dokument, mida loetakse eriõigusaktide kohaselt ametlikuks dokumendiks. Arveks loetakse ka intressiarvestust.

2) Autentne dokument on täitmisele pööratav, kui seal on ära toodud võlausaldaja ja võlgniku isikuandmed ning rahalise kohustuse ese, laad, ulatus ja täitmise kuupäev.

3) Arves, mis on väljastatud füüsilisele isikule, kes ei tegutse registreeritud tegevusalal, tuleb lisaks käesoleva artikli lõikes 2 nimetatud teabe esitamisele hoiatada võlgnikku, et sissenõutavaks muutunud rahalise kohustuse täitmatajätmisel võib võlausaldaja nõuda autentse dokumendi alusel sundtäitmist.

[...]“

- 10 Vastavalt täitemenetluse seaduse artiklile 278 otsustavad notarid täitmistaotluste üle, mis tuginevad autentsele dokumendile.
- 11 Selle seaduse artikli 279 lõiked 1 ja 3 näevad ette, et täitemenetluse on pädev algatama territoriaalselt see notar, kelle asukoht on sellel territooriumil, kus on võlgniku, kelle suhtes täitmist taotletakse, elu- või asukoht. Sama seaduse artikli 38 kohaselt on territoriaalne pädevus ainupädevus. Kui avaldus on esitatud notarile, kes ei ole territoriaalselt pädev, jätab kohus selle avalduse rahuldamata.
- 12 Nimetatud seaduse artikli 282 lõike 3 kohaselt edastab notar, kelle antud täitemäärusele esitatakse ette nähtud tähtaja jooksul vastuvõetav ja põhjendatud vastuväide, toimiku läbivaatamiseks pädevale kohtule, kes teeb kõnealuse vastuväite kohta otsuse vastavalt sama seaduse artiklitele 57 ja 58.
- 13 Sama seaduse artikli 283 lõige 1 sätestab, et notar kannab hageja taotlusel täidetavust puudutava kinnituse täitemääruse koopiale kaheksa päeva jooksul pärast vaidlustamistähtaja lõppemist, tingimusel, et vastuväidet ei ole esitatud.
- 14 Täitemenetluse seaduse artikli 58 lõike 3 kohaselt on kohus, kelle menetluses on vastuväite esemeks oleva täitemääruse toimik, pädev täitemääruse tühistama osas, mis puudutab täitmise läbiviimist, ja tühistama rakendatud meetmed, kusjuures menetlus jätkub normide kohaselt, mida rakendatakse maksekäsule vastulause esitamise korral.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 15 Kooskõlas Pula linnapea 16. detsembri 2009. aasta otsusega, mida muudeti 11. veebruaril 2015, tagab Pula linnale (Horvaatia) kuuluv äriühing Pula Parking nimetatud linna avalike parklate haldamise, järelevalve, hoolduse ja koristamise, parkimistasu kogumise ning täidab muid asjakohaseid ülesandeid.
- 16 S. K. Tederahn, kes elab Saksamaal, parkis oma autot 8. septembril 2010. aastal Pula linnale kuuluvas avalikus tasulises parklas. Pula Parking väljastas S. K. Tederahn'ile parkimispileti.
- 17 Vastavalt parkimiskoha kasutamise lepingule, mis jõustus nimetatud parkimispileti väljastamisega, kohustus S. K. Tederahn tasuma parkimise eest kaheksa päeva jooksul arvates pileti väljastamisest, kusjuures selle tähtaja möödumisel hakati arvestama viivist.
- 18 Kuna S. K. Tederahn jättis ette nähtud tähtaja jooksul summa tasumata, taotles Pula Parking 27. veebruaril 2015 vastavalt täitemenetluse seaduse artiklile 278 „autentse dokumendi“ alusel Pula linnas tegutsevalt notarilt sundtäitmise algatamist.
- 19 „Autentseks dokumendiks“ oli kinnitatud väljavõte hageja raamatupidamisest, millest nähtus 8. septembri 2010. aasta arve, summas 100 Horvaatia kunat (umbes 13 eurot), tasumise tähtajaga 16. septembril 2010.
- 20 Tuginedes sellele dokumendile, andis notar 25. märtsil 2015 täitemääruse.
- 21 S. K. Tederahn vaidlustas selle täitemääruse 21. aprillil 2015 ning vastavalt täitemenetluse seaduse artikli 282 lõikele 3 anti asi üle Općinski sud u Puli-Polale (Pula linnakohus, Horvaatia).

- 22 S. K. Tederahn'i vastuväide põhineb sisuliselt argumendil, et asjaomane notar ei olnud *ratione materiae* või *ratione loci* 25. märtsil 2015 pädev andma täitemäärust 2010. aasta „autentse dokumendi“ alusel Saksamaa või mis tahes muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodaniku suhtes.
- 23 Neil asjaoludel otsustas Općinski sud u Puli-Pola (Pula linnakohus) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:
- „1. Kas kohtuvaidluse poolte vaheliste suhete õiguslikku laadi arvestades on kohtuasja suhtes kohaldatav määrus (EL) nr 1215/2012?
2. Kas määruse nr 1215/2012 kohaldamisala hõlmab ka notarite pädevust Horvaatias?“

Eelotsuse küsimuste analüüs

Määruse nr 1215/2012 kohaldamisala

- 24 S. K. Tederahn väitis, et määrus nr 1215/2012 ei ole *ratione temporis* kohaldatav, kuna parkimisleping sõlmiti varem kui Horvaatia Vabariik ühines liiduga, see on 1. juulil 2013. aastal ja tuleb meeles pidada, et uue liikmesriigi ühinemisakt põhineb peamiselt ühenduse õigusnormide selles liikmesriigis viivitamatu ja tervikuna kohaldamise põhimõttel, erandid on lubatud vaid siis, kui need on üleminekusätetes sõnaselgelt ette nähtud (kohtuotsus, 28.4.2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, punkt 33).
- 25 Mis puudutab täpsemalt määrust nr 1215/2012, tuleb meeles pidada, et määruse artikli 66 lõike 1 kohaselt kohaldatakse määruse sätteid üksnes 10. jaanuaril 2015 või pärast seda algatatud kohtumenetluste, ametlikult koostatud või ametlike dokumentidena registreeritud ametlike dokumentide ja kinnitatud või sõlmitud kohtulike kokkulepete suhtes.
- 26 Kuigi käesoleval juhul on põhikohtuasja küsimuseks parkimisega seotud rahuldamata nõude sissenõue, mis tuleneb lepingust, mis on sõlmitud enne Horvaatia Vabariigi liitumist liiduga, algatati sundtäitmise menetlus 27. veebruaril 2015, pärast määruse nr 1215/2012 jõustumist ja põhikohtuasjas pööruti eelotsusetaotluse esitanud kohtu poole 21. aprillil 2015, mistõttu on põhikohtuasja esemeks olevale menetlusele nimetatud määrus ajaliselt kohaldatav.
- 27 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 33 leidis, on tavaline, et sissenõutavaks muutunud nõuete täitmise suhtes kehtivad täitmismenetluse algatamise hetkel kehtivad eeskirjad ja mitte menetlusreeglid, mis kehtisid täitmise aluseks oleva lepingu sõlmimise ajal.
- 28 Käesoleva kohtuotsuse punktis 26 sisalduvat järeldust toetab ka Euroopa Kohtu praktika 27. septembri 1968. aasta konventsiooni kohtualluvuse ja kohtuotsuste täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades kohta, mis peab, nagu määruse nr 1215/2012 põhjendusest 34 tuleneb, tagama järjepidevuse nimetatud määruse artikli 66 lõike 1 tõlgendamisel, mille kohaselt on ainus vajalik ja piisav tingimus määruse normide kohaldamiseks vaidlustele, mis on seotud enne määruse jõustumist tekkinud õigussuhetele, asjaolu, et kohtumenetlus oleks algatatud pärast määruse jõustumiskuupäeva (vt selle kohta kohtuotsus, 13.11.1979, Sanicentral, 25/79, EU:C:1979:255, punkt 6).

Esimene küsimus

- 29 Oma küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et sundtäitmise menetlus, mis on algatatud avaliku sektori asutuse omandis oleva üksuse poolt teise liidu liikmesriigi kodaniku suhtes seoses rahuldamata nõude sissenõudega, mis on seotud parkimisega avalikus parklas, mida oli nimetatud avaliku sektori asutuse otsusega volitatud haldama äriühing, kuulub määruse kohaldamisalasse.
- 30 Pula Parking, Horvaatia ja Šveitsi valitsus ning Euroopa Komisjon nõustuvad sisuliselt, et määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõike 1 tähenduses on põhikohtuasja puhul tegemist tsiviilasjaga.
- 31 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et kuna määrus nr 1215/2012 asendab edaspidi määrust nr 44/2001, tuleb meeles pidada, et Euroopa Kohtu tõlgendus viimasena nimetatud määruse sätete kohta kehtib ka määruse nr 1215/2012 suhtes, kui nende kahe liidu õigusakti sätteid võib pidada samaväärseks (kohtuotsus, 16.11.2016, Schmidt, C-417/15, EU:C:2016:881, punkt 26 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 32 Nagu tuleneb määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõikest 1, mis vastab määruse nr 44/2001 artikli 1 lõike 1 sõnastusele, kohaldatakse määrust nr 1215/2012 „tsiviil- ja kaubandusajadele“.
- 33 Vastavalt Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikale ei tohi liikmesriikidele ja puudutatud isikutele sellest määrusest tulenevate õiguste ja kohustuste võrdsuse ja ühetaolisuse võimalikult paremaks tagamiseks mõistet „tsiviil- ja kaubandusajad“ tõlgendada lihtsalt viitena ühe või teise riigi siseriiklikule õigusele. Seda mõistet tuleb käsitada autonoomse mõistena, mille tõlgendamisel tuginetakse esiteks nimetatud määruse eesmärkidele ja süsteemile ning teiseks siseriiklike õigussüsteemide kogumist tulenevatele üldpõhimõtetele (vt selle kohta kohtuotsus, 22.10.2015, Aannemingsbedrijf Aertssen ja Aertssen Terrassements, C-523/14, EU:C:2015:722, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 34 Selleks et tuvastada, kas asi kuulub määruse nr 1215/2012 kohaldamisalasse, tuleb kindlaks teha pooltevaheline õigussuhe ning analüüsida esitatud hagi alust ja selle menetlemise korda (vt selle kohta kohtuotsused, 11.4.2013, Sapir jt, C-645/11, EU:C:2013:228, punkt 34, ja 12.9.2013, Sunico jt, C-49/12, EU:C:2013:545, punkt 35).
- 35 Nagu kohtujurist oma ettepaneku punktides 49–51 on esile toonud, on käesolevas asjas avalike parklate haldamine ja parkimistasu kogumine kohaliku omavalitsuse ülesanne, mis oli usaldatud Pula linna omandis olevale äriühingule Pula Parking. Kuigi Pula Parking oli volitatud tegutsema haldusorgani aktiga, siis ei tasumata parkimistasu sissenõudmine, millel on lepinguline iseloom, ega hagi esitamine selle sisse nõudmiseks, mis oli eraõiguslikes huvides ja millele kohalduvad eraõiguslike isikute vahelistele suhetele kohalduvad siseriiklikud üldnormid, ei näi siiski nõudvat Pula linnal ega Pula Parking’ul avaliku võimu teostamist.
- 36 Nagu näib nähtuvat Euroopa Kohtul olevast kohtuasja toimikust, et, kuigi see on eelotsusetaotluse esitanud kohtu kontrollida, ei ole Pula Parking’u poolt esitatud parkimistasu nõude näol tegemist sanktsiooniga, mida võiks käsitleda avaliku võimu teostamisena, ja see ei ole karistusliku iseloomuga, vaid see kujutab endast tasu nõuet osutatud teenuse eest.
- 37 Pealegi ei ilmne samuti, et asjaomastele isikutele parkimispileti välja andmisega omistaks Pula Parking üldõiguse norme tõlgendades endale täiteõigust, kuna parkimispileti välja andmisega omandab Pula Parking endale lihtsalt õiguse, omades arvet, tugineda autentsele dokumendile ja algatada menetlus vastavalt täitemenetluse seaduse sätetele (vt selle kohta kohtuotsus, 12.9.2013, Sunico jt, C-49/12, EU:C:2013:545, punkt 39).

- 38 Sellest tulenevalt on Pula Parking’u ja S.K. Tederahn’i vaheline lepinguline suhe põhimõtteliselt käsitletav eraõigusliku suhtena ning on seega hõlmatud mõistega „tsiviil- ja kaubandusasjad“ määruse nr 1215/2012 tähenduses.
- 39 Eltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esimesele küsimusele vastata, et määruse nr 1215/2012 artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et avaliku sektori asutuse omandis oleva äriühingu poolt algatatud sundtäitmise menetlus teise liidu liikmesriigi kodaniku vastu rahuldamata nõude sissenõudes, mis on seotud parkimisega avalikus parklas, mida oli selle avaliku sektori asutuse otsusega volitatud haldama eelnimetatud äriühing, ei ole karistusliku iseloomuga, vaid kujutab endast tasu nõuet osutatud teenuse eest ning kuulub määruse kohaldamisalasse.

Teine küsimus

- 40 Teise küsimusega soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada, kas määrust nr 1215/2012 tuleb tõlgendada nii, et Horvaatia notareid, kes tegutsevad volituse alusel, mis neile siseriikliku õigusega on antud sundtäitmise menetluses „autentsele dokumendile“ tuginedes, saab lugeda selle määruse tähenduses „kohtuteks“.
- 41 Pula Parking ja Horvaatia valitsus leiavad, et määruse nr 1215/2012 kohaldamisel tuleks mõistet „kohus“ tõlgendada laiemalt, selliselt, et see ei hõlmaks mitte ainult kitsamas mõttes kohtuid õigusemõistja ülesannetes, vaid ka notareid. Euroopa Komisjon ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 23 nimetatud huvitatud isikud, kes esitasid oma seisukohad, välja arvatud Šveitsi valitsus, kes ei väljendanud selles küsimuses oma arvamust, usuvad, et määrust muutmata ei saa Horvaatia notareid võrdsustada kohtuga selles osas, mis puudutab täitemenetluse läbiviimist „autentse dokumendi“ alusel.
- 42 Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast ilmneb, viite puudumisel liikmesriikide õigusele tuleb määruse nr 1215/2012 sätteid tõlgendada iseseisvalt, võttes arvesse selle liidu õigusakti üldist ülesehitust, eesmärki ja ettevalmistavaid materjale (vt selle kohta kohtuotsus, 7.7.2016, Hőszig, C-222/15, EU:C:2016:525, punkt 29 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 43 Mis puudutab määruse nr 1215/2012 üldist ülesehitust, siis tuleb täheldada, et mitmel puhul on määruses viidatud mõistetele „kohus“, „pädevus“ või „kohtumenetlused“, jättes need siiski defineerimata.
- 44 Nii viitab määruse nr 1215/2012 pealkiri „kohtualluvusele“ ja määruse artikli 66, mis käsitleb määruse rakendamist *ratione temporis*, lõikes 1 on sätestatud, et määrust kohaldatakse vaid „kohtumenetluste“ suhtes, mis on algatatud 10. jaanuaril 2015 või pärast seda.
- 45 Määruse I peatüki „Reguleerimisala ja mõisted“ artikli 1 lõige 1 sätestab, et määrust kohaldatakse tsiviil- ja kaubandusasjade suhtes igat liiki kohtutes. Määruse artikkel 2 määratleb mõiste „kohtuotsus“ nii, et sellena käsitletakse liikmesriigi kohtu igasugust lahendit, kuidas tahes seda nimetatakse.
- 46 Sama määruse artikkel 3 viitab ametiasutustele, kel on oma pädevuse piires õigus lahendada käesoleva määruse reguleerimisalasse kuuluvaid küsimusi ja mida peetakse kohtuteks, s.o Ungaris lihtmenetluses tehtud maksekäskude puhul Ungari notarid ning Rootsis lihtmenetluses tehtud maksekäskude ja otsustatud elatisabi puhul Rootsi täiteamet. See artikkel, mis puudutab konkreetselt artiklis loetletud asutusi, Horvaatia notareid ei hõlma. Selles suhtes ei oma tähtsust, et määrus nr 1215/2012 võeti vastu 12. detsembril 2012, enne Horvaatia ühinemist liiduga, ja et tehnilised kohandused liidu õigustikus puudutasid vaid liidu õigusakte, mis olid vastu võetud ja avaldatud Euroopa Liidu Teatajas enne 1. juulit 2012.

- 47 Lisaks on Euroopa Kohus notari funktsioonide kohta järjepidevalt sedastanud, et õigusemõistmise ülesannete ja notari ülesannete vahel on põhimõttelisi erinevusi (vt selle kohta kohtuotsused, 24.5.2011, komisjon *vs.* Austria, C-53/08, EU:C:2011:338, punkt 103; 1.10.2015, ERSTE Bank Hungary, C-32/14, EU:C:2015:637, punkt 47, ja 1.2.2017, komisjon *vs.* Ungari, C-392/15, EU:C:2017:73, punkt 111).
- 48 Veel tuleb tõdeda, et erinevalt näiteks Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrusest (EL) nr 650/2012, mis käsitleb kohtualluvust, kohaldatavat õigust ning otsuste tunnustamist ja täitmist, ametlike dokumentide vastuvõtmist ja täitmist pärimisasjades ning Euroopa pärimistunnistuse loomist (ELT 2012, L 201, lk 107), mille artikli 3 lõige 2 täpsustab, et mõiste „kohus“ selle määruse mõistes ei hõlma mitte ainult kohtuasutusi, vaid ka kõiki teisi pädevaid asutusi selles valdkonnas, kes täidavad õigusemõistmise ülesandeid ja kes vastavad samas sättes toodud teatud tingimustele, ei sisalda määrus nr 1215/2012 ühtegi sellise mõjuga üldist sätet.
- 49 Nagu on märgitud käesoleva kohtuotsuse punktis 42, on seetõttu vaja analüüsida käesoleva asja raames mõistet „kohus“, pidades silmas määruse nr 1215/2012 eesmärke, mille tõlgendamist eelotsusetaotluse esitanud kohus taotleb.
- 50 Selles küsimuses tuleb meenutada, et eelnimetatud määruse põhjenduse 4 kohaselt on vajalik ühtlustada kollisiooninorme kohtualluvuse kohta tsiviil- ja kaubandusajades ning tagada, et liikmesriigis tehtud kohtuotsuste vastastikune tunnustamine ja täitmine oleks kiire ja lihtne. Nagu on märgitud sama määruse põhjenduses 26, õigustab vastastikuse tunnustamise põhimõtet ennekoike vastastikune usaldus õigusemõistmise vastu Euroopa Liidus.
- 51 Euroopa Kohtu praktikast ilmneb, et liikmesriikide vastastikuse usalduse ning vastastikuse tunnustamise põhimõte on liidu õiguses väga olulised, kuna need võimaldavad luua ja säilitada sisepiirideta ala (kohtuotsus, 5.4.2016, Aranyosi ja Căldăraru, C-404/15 ja C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, punkt 78 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 52 Määruse nr 1215/2012 süsteemis kajastuvad need põhimõtted liikmesriigi kohtuotsuste rakendamises ja täitmises nii, nagu need oleksid tehtud täitmise taotluse saanud liikmesriigis.
- 53 Määrus nr 1215/2012, mille õiguslik alus on ELTL artikli 67 lõige 4, mille eesmärk on lihtsustada õiguskaitse kättesaadavust eelkõige kohtuotsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kaudu, tugevdab seega tsiviil- ja kaubandusajades lihtsustatud ja efektiivset kollisiooninormide ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise süsteemi, mis on kehtestatud õigusaktidega, millega käesolev määrus on kooskõlas, selleks et hõlbustada õigusala koostööd, et aidata saavutada eesmärki kujundada liit vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, mis põhineb suurel liikmesriikidevahelisel usaldusel (vt analoogia alusel politseikoostöö ja kriminaalasjades tehtava õigusala koostöö valdkonnas kohtuotsus, 1.6.2016, Bob-Dogi, C-241/15, EU:C:2016:385, punkt 32).
- 54 Seega arvestades määruse nr 1215/2012 eesmärke, tuleks mõistet „kohus“ määruse tähenduses tõlgendada võttes arvesse vajadust, et liikmesriikide siseriiklikel kohtutel oleks võimalik tuvastada teiste liikmesriikide kohtute kohtuotsuseid ja jätkata nende täitmist määruses nõutud kiirusega. Nimelt eeldab vastastikuse usalduse põhimõte liidu liikmesriikide õigusemõistmise vastu, mis on nimetatud määruse kohaldamise alus, eelkõige seda, et otsused, mille täitmist taotletakse teises liikmesriigis, on tehtud kohtumenetluses, mis pakub sõltumatuse ja erapooletuse tagatise ja milles järgitakse võistlevuse põhimõtet.
- 55 Seda järeldust kinnitavad määruse nr 1215/2012 ettevalmistavad materjalid. Selle kohta tuleb märkida, et ettepanek, mis puudutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades (KOM(2010) 748(lõplik)), näeb määruse nr 44/2001 uuesti sõnastamises osas ette määruse nr 1215/2012 I peatükki „Reguleerimisala ja

mõisted“ mõiste „kohus“ definitsiooni lisamise nii, et see hõlmab „liikmesriigi määratud ametiasutus[t], kes on pädev [...] määruse reguleerimisalasse kuuluvates küsimustes“.Liidu seadusandja seda lähenemist siiski ei valinud.

- 56 Käesoleval juhul, nagu Horvaatia valitsus kohtuistungil väitis, on Horvaatias notarid avaliku notariteenuse osutajad, kes ei ole kohtusüsteemi osa. Vastavalt täitemenetluse seadusele on notaritel pädevus anda autentse dokumendi alusel täitemäärus täitemenetluse algatamiseks. Kui vastav täitemäärus on võlnikule teatavaks tehtud, on tal õigus esitada vastuväide. Notar, kellele ette nähtud tähtaja jooksul esitatakse vastuvõetav ja põhjendatud vastuväide tema täitemäärusele, edastab toimiku läbivaatamiseks pädevale kohtule, kes teeb kõnealuse vastuväite kohta otsuse.
- 57 Nendest sätetest tuleneb, et notari poolt „autentse dokumendi“ alusel antud täitemäärus tehakse võlnikule teatavaks alles pärast selle välja andmist, ilma, et notarile esitatud nõudest oleks võlnikku eelnevalt teavitatud.
- 58 Kuigi on tõsi, et võlnikul on õigus esitada vastuväide notari poolt välja antud täitemäärusele ja näib, et notar teostab „autentse dokumendi“ alusel algatatud sundtäitmise menetluses talle antud volitusi kohtu järelevalve all, kellele notar on kohustatud edastama võimalikud vastuväited, ei ole Horvaatias notari poolt täitemenetluse raames sellisel alusel täitemääruse väljaandmisel siiski tegemist võistleva menetlusega.
- 59 Arvestades kõiki eespool toodud kaalutlusi, tuleb teisele küsimusele vastata, et määrust nr 1215/2012 tuleb tõlgendada nii, et Horvaatias notareid, kes tegutsevad volituse alusel, mis neile on siseriikliku õigusega antud sundtäitmise menetluses „autentsele dokumendile“ tuginedes, ei saa lugeda selle määruse tähenduses „kohtuks“.

Kohtukulud

- 60 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. detsembri 2012. aasta määruse (EL) nr 1215/2012 kohtualluvuse ning kohtuotsuste tunnustamise ja täitmise kohta tsiviil- ja kaubandusajades artikli 1 lõiget 1 tuleb tõlgendada nii, et avaliku sektori asutuse omandis oleva äriühingu poolt algatatud sundtäitmise menetlus teise liidu liikmesriigi kodaniku vastu seoses rahuldamata nõude sissenõudes, mis on seotud parkimisega avalikus parklas, mida oli selle avaliku sektori asutuse otsusega volitatud haldama eelnimetatud äriühing, ei ole karistusliku iseloomuga, vaid kujutab endast tasu nõuet osutatud teenuse eest ning kuulub määruse kohaldamisalasse.
2. Määrust nr 1215/2012 tuleb tõlgendada nii, et Horvaatias notareid, kes tegutsevad volituse alusel, mis neile on siseriikliku õigusega antud sundtäitmise menetluses „autentsele dokumendile“ tuginedes, ei saa lugeda selle määruse tähenduses „kohtuks“.

Allkirjad